

Sygn. akt III AUa 902/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Daria Stanek
Sędziowie:	SSA Grażyna Czyżak SSA Aleksandra Urban (spr.)
Protokolant:	stażysta Emilia Romanik

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2012 r. w Gdańsku

sprawy J. P.

przeciwko

Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 marca 2012 r., sygn. akt VIII U 1910/11

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 902/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 sierpnia 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawcy J. P. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu pozwany wskazał, iż wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca J. P. wskazał, iż spełnia wszystkie warunki do przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, w tym posiada 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Podniósł, iż do pracy w warunkach szczególnych należy uwzględnić okres zatrudnienia w Zakładach (...) w G. od 15 lipca 1969 roku do 7 lutego 1985 roku.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie, podtrzymując w całości stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 14 marca 2012 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku - VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy J. P. prawo do emerytury począwszy od dnia 1 lipca 2011r.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne. J. P., ur. (...), w dniu 7 lipca 2011 roku złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i nie pozostaje w stosunku pracy. W toku postępowania przed organem rentowym wnioskodawca udowodnił 29 lat, 5 miesięcy i 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Zaskarżoną decyzją z dnia 29 sierpnia 2011 roku organ rentowy odmówił przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury z uwagi na brak 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Do okresu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie zaliczył okresów zatrudnienia wnioskodawcy od 15 lipca 1969 roku do 14 września 1984 roku oraz od 21 września 1984 roku do 7 lutego 1985 roku w Zakładach (...) w G.. W okresach od 15 lipca 1969 roku do 14 września 1984 roku oraz od 21 września 1984 roku do 7 lutego 1985 roku wnioskodawca był zatrudniony, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w Zakładach (...) w G., w charakterze konserwatora maszyn i urządzeń znajdujących się w zakładach, tj. bezpośrednio przy produkcji – bakutili, jeliciarni, smalcowi, hali, na której z półtuszy wyrabiano przetwory mięsne. Wnioskodawca wykonywał pracę wraz ze wszystkimi pracownikami, którzy pracowali przy uboju i wytwarzaniu dalszych przetworów i produktów z mięsa zwierzęcego. Wszystkie prace wnioskodawca wykonywał na miejscu, tj. na produkcji.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny sprawy Sąd Okręgowy zważył, iż odwołanie wnioskodawcy J. P. zasługuje na uwzględnienie, bowiem spełnia on wszelkie przesłanki dla przyznania mu prawa do dochodzonego świadczenia. Sąd ten przywołał znajdujące zastosowanie przepisy prawa i wskazał, że wnioskodawca ukończył 60 lat, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostaje w stosunku pracy. Przedmiotem niniejszego postępowania była zaś kwestia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności posiadanie przez wnioskodawcę wymaganego 15-letniego okresu pracy w tychże warunkach. Do okresu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie zaliczył okresów zatrudnienia wnioskodawcy od 15 lipca 1969 roku do 14 września 1984 roku oraz od 21 września 1984 roku do 7 lutego 1985 roku w Zakładach (...) w G. – wobec nieprzedłożenia przez wnioskodawcę świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Sąd zatem uznał za zasadne ustalić charakter pracy wnioskodawcy w spornych okresach. Zaznaczyć należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma zatem rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ze wskazaniem stanowiska pracy określonego w wykazie prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Jak zauważył Sąd Najwyższy - określanie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako „pracy wykonywanej w szczególnych warunkach” w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie należy do kompetencji pracodawcy (vide: wyrok z dnia 22 czerwca 2005r., sygn. akt I UK 351/04, OSNP 2006/5-6/90). Zdarzyć się przecież może, iż pracodawca wystawił świadectwo pracy w szczególnych warunkach, pomimo iż pracownik takiej pracy nie wykonywał. Przeprowadzone przez Sąd Okręgowy postępowanie dowodowe potwierdziło, że okresami zatrudnienia wnioskodawcy wykonywanymi w szczególnych warunkach są okresy zatrudnienia od 15 lipca 1969 roku do 14 września 1984 roku oraz od 21 września 1984 roku do 7 lutego 1985 roku, które przekraczają wymagane 15 lat pracy w szczególnych warunkach. W powyższym okresie wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował na stanowisku konserwatora urządzeń w zakładach mięsnych, a więc wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienioną w wykazie A, dziale X, poz. 8 cytowanego rozporządzenia, tj. prace wykonywane bezpośrednio przy uboju zwierząt. Podnoszona przez wnioskodawcę okoliczność, że stale i w pełnym wymiarze wykonywał prace w warunkach szczególnych w spornych, powyżej wskazanych okresach,

uwzględnionym przez Sąd, znalazła potwierdzenie w treści zeznań powołanych w sprawie świadków Z. B. oraz S. C., którzy posiadali wiedzę na temat charakteru i rodzaju wykonywanej przez niego pracy. Świadkowie podali zakres czynności wykonywanych przez wnioskodawcę oraz opisali specyfikę jego pracy w spornych okresach. Okresy wykonywania pracy w warunkach szczególnych Sąd ustalił w oparciu o wystawione świadectwa pracy. W związku z powyższym, wskazać należy, iż analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pod kątem charakteru pracy wnioskodawcy w spornych okresach wyraźnie wskazuje, iż była to praca w warunkach szczególnych. W tym stanie rzeczy należy uznać, iż wnioskodawca wykazał wymagane przepisem 15 lat pracy w szczególnych warunkach, spełnia zatem warunki do przyznania mu emerytury, przy czym emeryturę należało przyznać ubezpieczonemu od ukończenia 60 lat, na podstawie art. 129 ust. 1 w zw. z art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej. Wobec powyższego, na mocy przepisów przywołanych wyżej i w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy, zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie przepisu art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst z 2004r. Dz.U. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.), § 2 ust. 1 i § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego o pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) oraz art. 233 K.P.C. Wskazując na powyższe, pozwany wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji. W uzasadnieniu skarżący umotywowował podniesione zarzuty i wnioski, w szczególności wskazując, że stanowisko ślusarza oraz konserwatora maszyn i urządzeń w Wydziale Produkcji Różnej nie zostało wymienione w przepisach resortowych, a zatem ubezpieczony nie wykonywał prac bezpośrednio przy uboju zwierząt.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się bezzasadna i jako taka nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie wyjaśnić należy, że jeżeli sąd I instancji błędnie ustali kluczowe dla rozstrzygnięcia fakty, to nawet przy prawidłowej interpretacji stosowanych przepisów prawa materialnego, wydany wyrok nie będzie odpowiadał prawu.

Innymi słowy, subsumcja nie odpowiadających prawdzie przedmiotowo istotnych ustaleń faktycznych skutkuje naruszeniem prawa materialnego, a pamiętać należy, że kontroli w tym zakresie sąd odwoławczy dokonuje z urzędu / por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r. III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55, Biul. SN 2008/1/13, Wspólnota 2008/7/44, Prok. i Pr.-wkł. 2009/6/60/.

Mając na uwadze powyższe, zasadnym jest w pierwszej kolejności odnieść się do podniesionego zarzutu naruszenia prawa procesowego – art. 233 § 1 k.p.c. Stosownie do treści art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Taka ocena dokonywana jest na podstawie przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a ponadto powinna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i – wążąc ich moc oraz wiarygodność – odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 czerwca 1999 r., sygn. akt II UKN 685/98, OSNAPiUS Nr 17/2000, poz. 655, LEX nr 41437).

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że Sąd uchybił przy ocenie dowodów zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. W takim wypadku podważona skutecznie może być przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów, a także będące jej konsekwencją ustalenie stanu faktycznego i jego subsumowanie pod określony przepis prawa. To natomiast, że określone dowody ocenione zostały niezgodnie z intencją strony skarżącej nie oznacza jeszcze, iż Sąd dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Dla należytego umotywowania swojego stanowiska strona apelująca powinna wykazać, jakich to konkretnych uchybień w ocenie

dowodów dopuścił się Sąd pierwszej instancji, to jest – czy i w jakim zakresie ocena ta jest niezgodna z zasadami prawidłowego rozumowania, wiedzą lub doświadczeniem życiowym, względnie – czy jest ona niepełna.

Zgodnie z wyjaśnieniem udzielonym przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 16 listopada 2005 r. sygn. akt I ACa 447/05, LEX nr 177024, które Sąd odwoławczy podziela, zarzut sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego może tylko wówczas wzruszyć zaskarżony wyrok, gdy istnieje dysharmonia między materiałem zgromadzonym w sprawie a konkluzją, do jakiej doszedł Sąd na jego podstawie.

Odnosząc powyższe rozważania natury ogólnej do realiów przedmiotowej sprawy, wskazać należy, iż w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy wyjaśnił w toku przeprowadzonego postępowania wszystkie istotne okoliczności mające wpływ na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy. Przeprowadził także wystarczające dla rozstrzygnięcia sprawy postępowanie dowodowe, które ocenił zgodnie z treścią art. 233 § 1 k.p.c., nie przekraczając granic swobodnej oceny dowodów, zakreślonych wyżej wskazanym przepisem. Zwrócić należy również uwagę, iż apelujący sformułował zarzut naruszenia art. 233 k.p.c., jednak z uzasadnienia apelacji wynika, że nie kwestionuje ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego, a wyłączenie ich ocenę prawną.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny zaakceptował w całości ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, traktując je jak własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., sygn. I PKN 339/98, opubl. OSNAPiUS z 1999 r., z. 24, poz. 776).

Przechodząc do omówienia podstawy prawnej rozstrzygnięcia, wstępnie wskazać należy, iż zaskarżony wyrok nie narusza również prawa materialnego.

Przypomnieć należy, iż ubezpieczony wniósł odwołanie od decyzji odmawiającej przyznania wnioskowego świadczenia, tj. prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /dalej ustawa emerytalna/. Wskazany przepis wraz z art. 32 ustawy emerytalnej oraz przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze /dalej rozporządzenia/, określają dla mężczyzn następujące przesłanki prawa do wcześniejszej emerytury: ukończony 60 rok życia, 25 letni ogólny staż ubezpieczeniowy, 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed 1 stycznia 1999 r., nieprzystąpienie do OFE albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Na obecnym etapie postępowania w dalszym ciągu istota sporu sprowadza się do oceny, czy ubezpieczony legitymuje się 15 letnim stażem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, do pracy w szczególnych warunkach Sąd Okręgowy zasadnie zaliczył ubezpieczonemu okresy zatrudnienia w Zakładach (...) w G. na stanowisku konserwatora urządzeń od 15 lipca 1969 roku do 14 września 1984 roku oraz od 21 września 1984 roku do 7 lutego 1985 roku.

Co prawda zgodzić należy się z apelującym, że ubezpieczony nie wykonywał pracy „bezpośrednio przy uboju zwierząt”, czym zajmowali się pracownicy zatrudnieni na stanowiskach: ubojowiec, parzacz, jeliciarz, gruczolarz, peklowacz, wymienieni wprost w stanowiącym uszczegółowienie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. zarządzeniu Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze /Dz.Urz.MRiRW.1988.2.4/ - wykaz A, dział X, poz. 8. Nie można jednak tracić z pola widzenia, że zarówno przywołane rozporządzenie, jak i zarządzenie, za pracę w szczególnych warunkach uznaje również bieżącą konserwację agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie /dział XV – Prace różne, pozycja 25/. Powyższe w zasadzie prawidłowo zauważył Sąd Okręgowy, wskazując

na szkodliwe oddziaływanie warunków pracy przy uboju zwierząt w trakcie pracy wykonywanej przez ubezpieczonego przy konserwacji urządzeń.

Reasumując, w ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji trafnie zaliczył ubezpieczonemu do stażu pracy w szczególnych warunkach okresy zatrudnienia w Zakładach (...) w G. na stanowisku konserwatora urządzeń od 15 lipca 1969 roku do 14 września 1984 roku oraz od 21 września 1984 roku do 7 lutego 1985 roku, a zatem w wymiarze przekraczającym 15 lat. Zgodzić należy się ze skarżącym, że nie była to praca „bezpośrednio przy uboju zwierząt”, jednak konserwacja urządzeń w Zakładach (...), gdzie z istoty praca odbywa się w ruchu na stanowiskach ubojowiec, parzacz, jeliciarz, gruczolarz, czy peklowacz, również zaliczona być może do pracy w szczególnych warunkach, jako wymieniona w dziale XV, pod pozycją 25 zarówno rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., jak i zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego ubezpieczony wykazał, że spełnia wszystkie przesłanki nabycia prawa do wcześniej emerytury na mocy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a zatem zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Mając na uwadze powyższe, na mocy art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.